Emma Vilarasau: 'M'he anat acomodant a un Sant Cugat nou que em pertany menys, que és menys jo'

L'actriu Emma Vilarasau va començar a fer teatre d'adolescent a la parròquia del Monestir de Sant Cugat, i amb els 60 anys complerts continua sobre els escenaris omplint platees, com està passant amb l'obra l'Oreneta. La televisió li va donar la popularitat, però on ella gaudeix més és actuant a un metre del públic. Santcugatenca de soca-rel, ha vist com el poble on va néixer s'ha convertit en una gran ciutat de l'àrea metropolitana de Barcelona. De jove en va renegar, però 12 anys després va tornar per quedar-se a viure per sempre a Sant Cugat. Ni els cants de sirena de Madrid la van fer deixar casa seva. Per fer aquesta entrevista, Vilarasau ens cita a la Masia Can Borrell de Collserola.

Per què has triat Can Borrell?
No hi venia cada dia, però ens ha vist créixer a alguns de la meva família. Jo passava per aquí per anar a Sant Medir quan era molt petita amb els meus pares. Després de més adolescent ja anàvem a dormir a Sant Medir. Després hi vaig portar els meus fills, amb bici, i després hi he vingut a passejar al meu gos amb els fills petits i després ja grans. És un lloc que m'ha vist fer-me gran.

El Sant Cugat actual té 94.000 habitants, però només un 15% ha nascut a Sant Cugat i tu ets una d'aquestes, i fins i tot podríem dir que tens els vuit cognoms santcugatencs...
La meva mare ens explicava moltes històries dels seus avis i dels meus pares, ja que el meu pare no explicava gaire. Sé moltes històries de Sant Cugat de fa molts anys i et sents que pertanys a un lloc d'una manera molt especial, perquè hi ha una nissaga a darrere, hi ha tota una història.

Com has viscut el creixement tan gran de la ciutat en pocs anys?
És difícil, perquè hi havia llocs que t'agradaven com eren, o significaven coses com eren. Per exemple, la plaça del Monestir, quan es va canviar, cert que va guanyar en vistes i s'obria al monestir a la ciutat, però per mi va ser molt fort, abans era una plaça i ara no és ben bé una plaça. A nivell pràctic està millor, però per a mi... O també el Mercat vell, ara està molt bé, però no és un mercat. Jo hi havia anat de tota la vida, coneixia la gent de les parades... són llocs que et canvien. També s'ha guanyat molt amb la Rambla del Celler, o els espais verds que s'han guanyat a la ciutat, és preciós, però clar, jo vaig néixer a la Rambla del Celler. Davant de casa hi tenia un cine, l'únic cine de Sant Cugat. Et vas acomodant a una ciutat nova que et pertany menys, que és menys tu, però que reconeixes que si has de créixer, un urbanisme racional i amb moltes zones verdes és el millor que et pot passar com a poble, perquè després es fan destrosses per altres llocs. Però realment, és una mica menys el teu poble.

Ets molt santcugatenca, de pota negra, però amb 20 anys vas decidir marxar, per què?
Jo vaig començar a fer teatre aquí, a l'Agrupació Teatral Maragall. Vaig ser bastant rebel de petita, intentava saber qui era jo, com suposo tots els adolescents. Em vaig decantar per un canvi bastant radical i diferent d'on jo venia. Aleshores això encara era un poble-poble i la gent et criticava molt. Quan destacaves perquè eres diferent d'alguna manera, tot el que se sortia de la normalitat era criticable i jo vaig pensar que necessitava

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/noticies/cultura/159574.html

Copyright 2024 Cugat.cat

marxar. Que necessitava marxar de la meva nissaga, trencar i crear-me jo. Els meus pares eren molt influents en mi i jo necessitava fer-me jo. Vaig entrar a l'Institut del Teatre, i a partir d'aquí, quan vaig acabar l'institut ja me'n vaig anar a viure a Barcelona, on també tenia moltes més oportunitats a nivell professional. Una cosa que, ara amb els anys em fa pena, és que jo en anar a Barcelona em vaig crear tot un món allà, i totes les meves amistats d'adolescència les vaig perdre. Vaig estar molt temps a fora i vaig fer un tall de bisturí. Em vaig crear a mi mateixa a Barcelona, sense arrossegar qui era.

Clar, tu eres la filla de cal Vilarasau, i els pobles poden arribar a ser molt angoixants on tothom es coneix...
Ara penso que no sé com me n'hagués sortit si m'hagués quedat aquí, ara penso que em va sortir bé, que vaig fer bé. Quan te'n vas a un lloc on ningú et coneix tu pots crear una persona que tu vols ser perquè ningú té una mirada sobre tu preestablerta.

Però després vas tornar. Vas tornar a les arrels quan vas tenir el primer fill.
Després de 10 anys quan jo ja era actriu i ja tenia la professió bastant consolidada, i vaig tenir el primer fill... Aquelles coses que t'agafen amb la maternitat de tornar a les arrels, tornar enrere amb una nova cara i amb un nou plantejament. A més, també jo recordava la meva infància a Sant Cugat, i una infància a Barcelona no té res a veure. I jo volia això, natura, aire lliure, que poguessin jugar amb sorra a les places... jo vivia a Gràcia i totes les places eren de ciment! I sí, quan el Jordi va tenir dos anyets vam venir cap aquí.

I ja havia canviat molt la ciutat llavors?
Bastant. D'això fa 28 anys, i havia canviat bastant, però tant com ara, clar. El que no hi havia encara eren els barris nous com Volpelleres. El primer que es va crear és Coll Favà, i ja ens va semblar que allò estava molt lluny, fora del poble, i s'ha acabat integrant, i això acabarà passant amb tots els altres barris nous.

Per què vas decidir dedicar-te al teatre. Has pensat què hauries fet si no?
Jo tenia 19 anys quan vaig entrar a l'Institut del Teatre, i després de fer totes les proves el Lahosa et feia la pregunta del milió: 'Per què vols fer teatre?'. Jo no tenia la resposta, però sabia que havia de dir alguna cosa que els atrapi perquè m'acceptin, però només vaig dir 'perquè m'agrada molt'. Jo sabia que dalt de l'escenari era més feliç, però era l'únic que sabia. Després amb els anys he sabut que faig teatre perquè és la meva manera de relacionar-me amb el món, i ara crec que no en coneixeria cap altre. Jo de jove era una persona que no m'agradava i dalt de l'escenari podia ser altres persones i deixar de ser jo, i això per mi va ser el que em va enganxar més.

Per tant, no et va donar temps ni de pensar què hauries volgut fer si no fos teatre...
Sí perquè vaig començar a l'Institut del Teatre i a primer vaig pensar... buff. Jo venia d'un col·legi de monges d'aquí de Sant Cugat, me'n vaig anar a fer COU a l'institut Boscano de Barcelona, que va ser un any de... bua! Va ser l'any que va morir Franco i tot va ser explosiu! I després vaig entrar a l'Institut del Teatre, i em va semblar que allò era massa per mi, em vaig acollonir d'alguna manera, i vaig venir a la UAB i vaig fer primer de Magisteri, que és el que hauria volgut ser si no hagués sigut actriu. M'hauria agradat ser mestra de P3. Vaig fer un any de Magisteri i vaig tornar a l'Institut del Teatre.

Només en teatre has fet més de 50 obres, hi ha algun dels molts personatges que has interpretat que t'hagi marcat especialment?
N'hi ha vàries... 'Les Noces de Figaro' perquè va ser el meu primer paper protagonista, al Lliure, i perquè va ser on em vaig liar amb el meu home, i això sempre va junt. I 'La Infanticida', perquè havia parat un any després de tenir el meu primer fill, i aquesta va ser la primera obra que vaig fer després de parir, i vaig fer una infanticida. Em va fer retrobar amb un món molt rural, dir vers en català... moltes coses. 'La Infanticida' per mi és un punt important. Però després n'hi ha hagut moltes, moltes. 'Un tramvia anomenat desig' va ser un repte

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/noticies/cultura/159574.html

Copyright 2024 Cugat.cat

impressionant... 'Barcelona' va ser un regal del Pere Riera. 'Agost' va ser l'última obra que vaig poder fer amb l'Anna Lizaran, i una obra espectacular que parla de la família, un tema inabastable. N'hi ha moltes, i totes van una mica relacionades a alguna cosa de la vida que em van passar.

Com totes les actrius, al principi interpretes els papers que t'ofereixen, i ara segur que ja pots triar més. Què ha de tenir un paper de teatre que t'ofereixin per acceptar-lo?
Ha de parlar d'alguna cosa que jo cregui que sigui necessària o important i ha d'estar ben construïda dramàticament, perquè si no és molt difícil lluitar contra això. Quan les obres no estan ben lligades després és molt difícil defensar-les. Ha d'estar dirigida per algú en qui jo cregui i interpretada per gent amb qui em vingui de gust treballar... [riu] són moltes coses, però soc molt fàcil. Em ve de gust treballar gairebé amb tothom i em pot dirigir gairebé tothom.

Pots triar bastant, però encara fas algun càsting...
Sí, sobretot per fer sèries amb plataformes, aquí no tries res. Feia temps que no feia cap càsting i fa poc vaig anar a Madrid a fer-ne un. Vaig estar molt contenta de mi mateixa d'haver-ho aconseguit, i crec que s'ha de fer. No s'ha de dir mai 'no, jo ja no faig càstings, si volen que mirin els vídeos'. No, passa res, vas el fas i tornes.

El teu boom de popularitat va arribar precisament amb les sèries, les primeres sèries de TV3. 'Nissaga de poder' va ser un punt d'inflexió?
Sense cap mena de dubte. Jo havia fet bastant teatre, però continua sent una cosa minoritària, la gent no hi va i no et coneixen pel carrer, i de sobte fas una sèrie, i una sèrie com 'Nissaga de poder' que va impactar d'una manera molt forta a la societat catalana, i de cop va ser que tothom et parava pel carrer... va ser un abans i un després per tot, per la feina i per la vida.

Tots els actors que vau viure aquells primers anys de les sèries expliqueu aquest esclat de popularitat i com alguna gent confonia l'actor amb el personatge i li deia coses pel carrer, com al Jordi Dauder, el teu germà a Nissaga...
El Dauder li deien moltes coses, però també moltes de bones, les dones estaven boges pel Dauder. Però Nissaga va ser una sèrie que no sé si ara es podria fer. En Josep Maria Benet i Jornet va tenir la idea de l'incest, tota la sèrie estava travessada per aquest fet i en cap moment hi va haver un judici moral sobre aquest fet, volgudament. El Papitu no volia fer un judici, només volia explicar que hi va haver un amor molt bèstia entre dos germans, es va negar, es va prohibir, i aquestes dues persones han sigut molt desgraciades i han fet molt de mal.... potser que ens ho pensem. I clar, jo crec que moralment era molt bèstia, i la gent la veia cada dia i la veia gent que no hi estava d'acord amb això, però se la menjava tothom.

Quan dius que potser ara no es faria és perquè som més políticament correctes que llavors?
Sí, perquè hi ha una correcció política extraordinària. Es poden fer moltes coses que semblen molt trencadores, però en l'arrel... és políticament correcte carregar-se certes coses i no ho és qüestionar-ne d'altres.

Potser també hi ha el factor xarxes socials. Si en aquell moment hagués existit Twitter no sé si els directius de TV3 haguessin aguantat la pressió.
No ho sé, segurament no. Per sort no existia.

De cinema és del que menys has fet, però vas fer una pel·lícula que va tenir molt d'èxit, 'Els sense nom'. Aquesta pel·lícula et va fer prendre una decisió important a la vida...
'Els sense nom' és d'aquells projectes que fas amb un nano molt jove llavors, el Jaume Balagueró, era la seva primera pel·lícula. Recordo que la primera reunió que vam tenir la vam fer al Mesón, els vaig fer venir a Sant Cugat perquè llavors estava fent Nissaga i no tenia temps. Em van proposar la peli i em van dir que no tenien

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/noticies/cultura/159574.html

Copyright 2024 Cugat.cat

pressupost, però vaig dir que endavant. Vam cobrar poquíssim... I va ser la primera pel·lícula en què tothom era més jove que jo, i jo en tenia 40 llavors. Va ser un gran peli de terror que es va fer mítica, i sí, en aquell moment em van sortir ofertes de feina, però implicava anar a viure a Madrid... i jo tenia dos nens molt petits i no en tenia ganes.

Hi has donat gaires voltes a què hagués passat si haguessis dit que sí a les ofertes de Madrid?
No. Per sort la vida m'ha anat bé, he treballat molt. Hagués tingut una altra vida segur, potser millor o potser pitjor, no ho sé. Però el que sí que sabia llavors és que tenia dues criatures que havia desitjat tenir i tenir ganes d'estar amb elles. Agafar un avió cada dos per tres, passar-me tota la setmana fora...

La teva parella, el Jordi Bosch, que també és actor, què et va dir en aquell moment? Et va deixar la decisió a tu?
Lliure, absolutament. Però ell sabia que jo em quedaria... [riu].

Si hagués sigut el revés, que les ofertes les hagués tingut el Jordi, què hauria fet?
També va tenir ofertes, i ell ha fet més pelis que jo, però als dos ens agrada molt el teatre, i en ens liàvem amb projectes de teatre i quan ens trucaven per a una pel·lícula, 'és que no puc venir a rodar, només puc venir els dilluns...' i clar. Amb cinema sempre tot va a l'últim minut, i sovint t'avisaven que en dos mesos comença el rodatge, i jo ja tenia un projecte de teatre. He deixat alguna obra de teatre pel cinema, però poques, ja que quan tens el paper de protagonista no pots deixar el projecte penjat.

Aquests papers de protagonista que has fet, sempre s'ha dit que acostumes a fer dones patidores... Recordo que a la Teresa de 'Ventdelplà', que després de Nissaga és l'altre gran paper que et va donar popularitat, no li podien passar més coses dolentes...
Però em passaven a mi i a tots els personatges, a 'Ventdelpla' ens va passar de tot.

T'agraden aquests personatges i és un clixé?
M'agraden els personatges que tenen 'xixa'... la felicitat no interessa. Què has d'explicar d'un matrimoni feliç? Res. Que sopen i berenen i fan l'amor i són feliços? On hi ha trama és amb els problemes, la desgràcia, les dificultats que tenim per viure i sobreposar-nos a totes les coses que ens passen. No hi ha cap pel·lícula d'un matrimoni feliç perquè no interessa a ningú.

Ara mateix estàs representant l'obra 'L'Oreneta'. Heu parat a l'estiu, però al setembre hi tornareu. En aquesta obra és parlar de l'amor, de la pèrdua, de la culpa... Com ho fas per preparar un paper així?
Aquest va ser un paper molt especial. Una dona que ha perdut un fill de 30 anys, jo pensava que no m'ho podria ni imaginar. Sempre intento informar-me abans de fer els papers i vaig començar a buscar llibres de dones que havien perdut un fill, i vaig trobar una donar meravellosa, Piedad Bonet, una poeta colombiana, a qui se li va suïcidar un fill amb 20 i escaig anys. Ella explica en un llibre el que va suposar per ella aquesta pèrdua i em va donar totes les pistes per on transitava l'emocionalitat d'aquesta dona. Llavors t'ho has de fer tu, perquè no eren casos semblants, però la culpa després d'un suïcidi també hi és. Què no vaig fer, què vaig fer malament, per què no et vam ajudar, ens vam equivocar de psiquiatre... La culpa del personatge va ser una altra, perquè 'no vaig voler mirar de cara al que era el meu fill, que era gai, i va morir sense que jo pogués dir-li que cap problema'. El personatge de l'Oreneta viu la relació amb el seu fill amb un secret, que és el pitjor que et pot passar. Sigui mare-fill o la parella, viure amb secrets és com viure a mitges. Tot això ho planteja l'obra i en tot això ens vam submergir amb el Dafnis, i hi ha un compromís molt gran per part dels dos de defensar l'obra. Al teatre s'han de dir coses necessàries, i aquesta ho és, i més ara que està pujant una dreta exacerbada. És molt ofensiu que hi hagi una gent que intenti regular la vida de tots només amb prohibicions, no ho pugi entendre. Ningú t'obliga a tu, però deixa a la gent que sigui trans, que avorti, que sigui el que vulgui

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/noticies/cultura/159574.html

Copyright 2024 Cugat.cat

ser. Amb totes les agressions homòfobes que hi ha a tot arreu crec que l'obra era necessària i el resultat ens ha donat la raó. El públic ens ho agraeix. Han vingut gais de 50 anys que venien amb la mama, i era tan bonic! Per mi també serà un abans i un després aquesta obra, com a experiència com a actriu.

Per tant, es pot fer teatre amb temes profunds i que tingui èxit.
Jo no havia fet mai una obra tan catàrtica. En el sentit que la gent acaba plorant, però després et diuen gràcies perquè és un plor alliberador. A vegades el plor, i el riure, alliberes endorfines, et treu un pes de sobre. Hi ha gent que ens deia que no sabia per què de cop s'havia posat a plorar. Jo crec que tots tenim petits calaixos secrets que guardem, i que una música, una obra de teatre te'ls obren de cop.

Tens clar què vindrà després de 'L'Oreneta'?
Si, al febrer estrenaré al Lliure 'Tots eren fills meus' de Miller. És un projecte que em fa moltíssima il·lusió perquè parla d'una altra cosa que crec que és interessant. El protagonista és el pare, que no és una mala persona, però que per diners comet un error nefast i mata 20 persones, i a mi això m'agradava qüestionar-ho. La dirigeix el David Selvas, i hi actua el meu home, el Jordi Bosch, i amb tres actors joves. Aquesta és una altra cosa que m'agrada de l'obra, que som dues generacions actuant, com donar un llegat. Crec que sovint no es fan obres així, amb generacions diferents. A vegades hi ha la sensació de voler trencar amb la generació anterior i voler-ho fer tot diferent, i no es pot fer això. Ara, totes les generacions hem fet el mateix, i és un error.

Dius que coincideixes amb el teu home en aquesta obra que fareu, i no és el primer cop que treballeu junts. Heu après a treballar plegats?
Sí. Jo tinc 63 anys i ell 65, ens ha costat, però ja n'hem après. Ara és un plaer treballar junts perquè hi ha molta confiança i molta complicitat, i sabem dir-nos les coses. Un ha de saber criticar, ha de saber trobar les paraules i el to just. Que et critiquin mai és agradable, i menys que ho faci la persona que tens al teu costat, però si ho fa bé, ajuda i ho corregeixes. Al principi no ho sabíem fer.

Emma Vilarasau: Et vas acomodant a una ciutat nova que et pertany menys, que és menys tu, però que reconeixes que si has de créixer, un urbanisme racional i amb moltes zones verdes és el millor que et pot passar com a poble, perquè després es fan destrosses per altres llocs. Però realment, és una mica menys el teu poble.

Emma Vilarasau: M'agraden els personatges que tenen xixa... la felicitat no interessa. On hi ha trama és amb el problemes, la desgràcia, les dificultats que tenim per viure i sobre posar-nos a totes les coses que ens passen. No hi ha cap pel·lícula d'un matrimoni feliç perquè no interessa a ningú.

Noticia disponible a https://www.cugat.cat/noticies/cultura/159574.html

Copyright 2024 Cugat.cat